

האוניברסיטה
העברית
בירושלים
THE HEBREW
UNIVERSITY
OF JERUSALEM

קורסי תשע"ט בתכנית ללימודי תרבות

*שימו לב - הפירוט המצורף נועד לעזור
בבחירת הקורסים, לפרטים מדויקים אנא פנו
[לשנתון באתר האוניברסיטה](#)

מספר כללים לפני שמתחילים

- הרשימה המצורפת מאגדת את כלל הקורסים המוצעים בתכנית. ניתן לקרוא בהרחבה על כל קורס בלחיצה על מספרו בטבלה.
- יש לתאם את המערכת עם סגל התכנית ולקבוע פגישות יעוץ לפני תחילת שנת הלימודים
- ליעוץ יש להגיע מוכנים עם תכנית טנטטיבית - מצגת זו תסייע לכם בכך
- היעוץ חובה הן לתלמידי שנה א' המתחילים את לימודי המוסמך והן לתלמיד שנה ב' (ושנה ג') החייבים לוודא כי הם עומדים בכל דרישות התואר
- להזכירכם: יש להירשם לסמינר התכנית שנה אחת לפחות (54330), ההשתתפות חובה!
- יש אפשרות להקים קבוצות חברותא (54331)
- התכנית מעודדת לקיחת חלק בפרויקט ההתמחות (54749). למעוניינים, מומלץ ללמוד את הקורס מרחבי תרבות: ערך אמנותי וכוחות השוק (54231)
- יש אפשרות לשלב מגמה בלימודי מגדר או מגמה בלימודים עירוניים, פרטים במזכירות

סמסטר א'

16:30-18:00

[54231](#)

מרחבי תרבות: ערך אמנותי
וכוחות השוק

סוניה נרונסקי-ליידן

14:30-16:00

[54393](#)

קפיטליזם, תרבות ופוליטיקה
בעולם הגלובאלי העכשווי -
דיון ביקורתי

ד"ר רונית פלג

12:30-14:00

[54303](#)

אומרים שהיה פה שמח? מורשת,
מסורת ונוסטלגיה בהקשרם
הישראלי (שנתי)

ד"ר דני שרירא

10:30-12:00

[54343](#)

בין גוף לנפש הגוף
במחשבה ביקורתית
(שנתי)

ד"ר גילי המר

יום ב'

[54392](#)

עיון בתיאוריה פוסט קולוניאלית
(שוס) (הקורס באנגלית) (שנתי)

פרופ' לואיז בית לחם

[54354](#)

תיאוריות ביקורתיות של תרבות
(שוס) (שנתי)

ד"ר קרולה הילפריך

[54330](#)

סמינר של התכנית

[54342](#)

גלובליזציה וסולידריות: תרבות
במאבק נגד אפרטהייד בדרא"פ
(הקורס באנגלית) (10 שבועות)

פרופ' לואיז בית לחם

יום ג'

[54394](#)

הטקס של הכוח, הכוח של
הטקס

ד"ר ניקול הוכנר

קורס ליבה

קורס חובה

סמסטר ב'

16:30-18:00

[54306](#)

אחרי ברונו לאטור: לחקור את
תרבות השבט המודרני

ד"ר דני שרירא

14:30-16:00

[54301](#)

דמיון פוליטי

ד"ר ניקול הוכנר

12:30-14:00

[54303](#)

אומרים שהיה פה שמח? מורשת,
מסורת ונוסטלגיה בהקשרם
הישראלי (שנתי)

ד"ר דני שרירא

10:30-12:00

[54343](#)

בין גוף לנפש הגוף
במחשבה ביקורתית
(שנתי)

ד"ר גילי המר

יום ב'

[54392](#)

עיון בתיאוריה פוסט קולוניאלית
(שוס) (הקורס באנגלית) (שנתי)

פרופ' לואיז בית לחם

[54354](#)

תיאוריות ביקורתיות של תרבות
(שוס) (שנתי)

ד"ר קרולה הילפריך

[54330](#)

סמינר של התכנית

[54391](#)

סוגיות מתודולוגיות במחקרי
תרבות

ד"ר גילי המר

יום ג'

[54304](#)

המפנה האפֶּקְטִיבִי בחקר
התרבות

ד"ר קרולה הילפריך

קורס ליבה

קורס חובה

קורסי חובה

54354

**תיאוריות
ביקורתיות
של תרבות**

נדון בתיאוריות ביקורתיות מסורתיות המבינות תרבות במונחים של שליטה / התנגדות וחפצון / אותנטיות, אל מול גישות תיאורטיות עכשוויות הטוענות שילוב מורכב יותר של חידוש, יצירתיות והבנייה מחדש של יחסי כח בחיי התרבות. כמו כן, נעסוק בחשיבות של תיאוריה ביקורתית לתחומי הדעת והמחקר של לימודי תרבות, במתחים בין תיאוריה ופרקטיקה תרבותית, וביחסים בין תיאוריות של תרבות ומתודולוגיות של חקר התרבות.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

ד"ר קרולה הילפריך

54391

סוגיות

מתודולוגיות

הקורס מציע היכרות עם גישות מתודולוגיות בלימודי תרבות כתחום עיון ומחקר בין-דיסיפלינארי וביקורתית הכולל צורות שונות לאיסוף וניתוח נתונים.

הקורס יעסוק במושגי יסוד, גישות וסוגיות מתודולוגיים המאפיינים חקר תרבות כפי שעוצבו בארבעת העשורים האחרונים, הכוללים בין השאר חקר שיח, ייצוגים וטקסטים, וחקר התנסויות של סוכנים חברתיים.

נדון במושגים המשותפים לגישות מתודולוגיות שונות כגון רפלקסיביות, מיצוב החוקר, סובייקטיביות וביקורת, ונבחן את המאפיינים העיוניים והמתודולוגיים של גישות וכלים שונים. הקורס מבוסס הן על קריאה במחקרי תרבות והן על תרגול והתנסות ראשונית בעריכת מחקר איכותני.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

ד"ר גילי המר

סמינר מחלקתי

חובה להירשם ולהשתתף לפחות שנה אחת
הסמינר מתקיים פעם בחודש לערך בימי ג' 12.30-14.00
אין להירשם לקורסים אחרים בחלון זה

חזרה לסמס' ב'

חזרה לסמס' א'

קורסי ליבה

54343

**בין גוף
לנפש הגוף
במחשבה
ביקורתית**

הקורס יציע היכרות עם תיאוריות העוסקות בגופניות (embodiment) משדות האנתרופולוגיה, סוציולוגיה, לימודי תרבות, ותחומים העוסקים בפעילויות גופניות כגון מחול, ספורט, אמנויות לחימה, ואומנויות כגון פיסול ונגרות. נעסוק בשאלות: כיצד ידע גופני מתפתח ומובנה חברתית? מה היחס בין גוף ושפה, בין מה שאנשים עושים ואומרים? וכיצד ניתן לתעד ולחקור את החוויה הגופנית? הקורס יבחן צירים תיאורטיים שונים בחשיבה ביקורתית על גופניות כגון מבנה מול פעולה, ידע מודע לעומת ידע בלתי מודע, וכן אתרים שונים רלוונטיים לשדה של גופניות כגון מוגבלות, מגדר ורפואה.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

ד"ר גילי המר

54303

אומרים

שהיה פה

שמח?

מורשת,

מסורת

ונוסטלגיה

בהקשרם

הישראלי

ד"ר דני שרירא

קורס זה בוחן מימושים של שכבות שונות של העבר בחיים התרבותיים במדינת ישראל. מבחינה קונספטואלית, שלושה מושגים שונים נדונים כפרוזדורים שונים אל העבר: מורשת, מסורת ונוסטלגיה. באמצעות בחינתן של פרקטיקות מורשת, מסורת ונוסטלגיה נעמוד על האופנים שבאמצעותם שכבות עבר מסוימות מונכחות במציאות התרבותית בישראל - החל מהארכיאולוגיה של ימי בית ראשון ובית שני ועד ההתמודדות בהווה עם החיים של קבוצות יהודיות שונות באירופה, אסיה, ואפריקה, "היישוב הישן", גלי הגירה ועלייה שונים לישראל, תקופת המנדט, השואה, מלחמות ישראל והנכבה. הסמינר יתבסס על קריאה של מאמרים שמציעים דיון תיאורטי בהקשרים מגוונים לצד מאמרים שמציגים מקרי מבחן שונים, כמו-גם על בסיס חומרים שעולים מעבודות הסטודנטים, לרבות סיור לימודי באתרים שונים.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

54393
**קפיטליזם,
תרבות
ופוליטיקה
בעולם
הגלובאלי
העכשווי -
דיון ביקורתי**

ד"ר רונית פלג

בעקבות הוגים קונטיננטלים בני זמננו כמו גי דבור, מישל פוקו, ז'אן-פרנסואה ליוטר, אלן בורדייה, ז'יל דלז ופליקס גואטרי, ז'אק דרידה, אלן באדיו, סלבו ז'יז'ק, ז'אק רנסייר, אשיל מבמה, אטיין בליבר, ואחרים, נדון בגישות ביקורתיות עכשוויות ביחס להצטלבויות שבין קפיטליזם, פוליטיקה ותרבות, ונתוודע אל מושגי מפתח ופרדיגמות תיאורטיות שהתפתחו במחשבה הביקורתית, בניסיון להבין את הממדים התרבותיים והפוליטיים הסמויים של הקפיטליזם הנאו-ליברלי העכשווי. יעדו של הקורס להציע הבנה ביקורתית של הקפיטליזם הגלובאלי ושל אי הנחת שהוא מעורר, ולעקוב אחר ויכוחים ודיונים פילוסופים עכשוויים, המנסים לחשוב את ההשלכות של הסדר הקפיטליסטי הגלובאלי על מכלול תחומי החיים של יחידים וקולקטיבים בעולם המערבי ובעולם הלא מערבי.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

54231

מרחבי

תרבות:

ערך אמנותי

וכוחות השוק

הקורס בוחן את מבנה שדה הייצור התרבותי בישראל ובעולם, תוך ניסיון לתאר בעין ביקורתית חלק ממאבקי הכוח המתקיימים ב"מרחבי תרבות" שונים. מרחבים אלה כוללים מוזיאונים, פסטיבלים לאמנויות הבמה ולמחול, למוסיקה ולקולנוע, ירידי אמנות, ירידי ספרים, שבועות אפנה ועוד. הקורס יברר כיצד מרחבי תרבות שונים מכוננים טעם, מלמדים על סגנון חיים, ומעידים על מדרג חברתי, תוך טשטוש הגבולות שבין כלכלת השוק במרחבים אלה, לבין ההיבטים ה'אמנותיים' ו\או האסתטיים שבהם.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

ד"ר סוניה נרונסקי-ליידן

54342

Globalization and Solidarity: Culture in the Anti-Apartheid Struggle

10 weeks in English
(first term)

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

פרופ' לואיז בית לחם

This course investigates anti-apartheid resistance from a transnational perspective, identifying the precursors of, for instance, the June 1988 Nelson Mandela 70th Birthday Tribute, broadcast to an audience of 600 million. Through case studies, the course moves beyond a focus on Western Europe and North America considering third-worldist, communist, and pan-Africanist investments in the anti-apartheid struggle.

It investigates key terms such as “racism,” “apartheid,” “solidarity,” and “new social movements” using material culture, sonic and visual culture, as well as textual and performative elements of anti-apartheid protest.

The course includes an active workshop component during the course of which participants will produce guest blog entries for the research blog associated with the ERC project APARTHEID-STOPS under the direction of Professor Louise Bethlehem

54394
**הטקס של
הכוח, הכוח
של הטקס**

האמנם הטקס הוא "רק טקס" כקליפה ריקה חסרת משמעות ותוכן? הקורס מזמין את אותך לאמץ את הטקס כנקודת מבט ייחודית על החברה והתרבות ולבחון את הפוריות של פרספקטיבה מחקרית כזאת. הקורס מציע לעקוב אחרי ההיסטוריוגרפיה של חקר הטקסים ממדעי הדתות ועד האנתרופולוגיה, ולהצמיח יחד שאלות פילוסופיות והיסטוריות לצד עיונים פוליטיים וסוציולוגיים. המטרה הראשונה של הקורס הינו לצייד את הסטודנטים בארגז כלים תאורטי. היעד השני הוא להכשיר סטודנטים לניתוח השפה הסימבולית והפרפורמטיבית של הטקס, ומשמעויותיו החברתיות, הפוליטיות והתרבותיות.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

ד"ר ניקול הוכנר

54392

Postcolonial Theory

10 weeks in English
(first term)

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

פרופ' לואיז בית לחם

Post-colonial theory explores the long-term effect of European colonization upon the societies which it subjugated.

What is the impact of European languages, institutions and epistemologies on colonized societies?

How do Western knowledge systems, exemplified in discourses such as Edward Said's "Orientalism," maintain colonial power?

Postcolonialism orients itself to the struggles of all sectors of colonial society. It explores contestations over racialized identity and gender, as well as representations of place and history in a colonial setting.

This course uses cultural representations of the colonial experience and formative theoretical texts of the postcolonial paradigm to convey key insights of the field.

54301
**דימיון
פוליטי**

הכוח המדמה הוא היכולת ליצור במחשבה דברים שאינם במציאות או להגות רעיונות חדשים. כשמדברים על דימיון פוליטי אפשר להבין את המימדים המיתיים והסימבולים של החיים החברתיים, יש לחקור כיצד הם מעצבים את הבנת העולם התרבותי והחברתי ומאפשרים את תפקודו ואופיו. אפשר גם להבין דימיון פוליטי ככוח רדיקלי המסוגל להצמיח ולהבנות פרויקט פוליטי חלופי שלא ממחזר ומשכפל את הקיים. אריסטו מזמן קבע שאין מחשבה אנושית ללא דימיון ורבים אחריו ניסו להבין את חותמו ודפוס פעולתו של הדימיון האנושי. הקורס הזה מציע לעקוב אחר המושג של דימיון אצל פילוסופים, היסטוריונים, אנתרופולוגים חוקרי דת וחוקרי תרבות ביקורתיים ולבחון מדוע חברה דמוקרטית חופשית כה זקוקה לדמיון את עצמה כל הזמן מחדש. נפגש עם תומאס הובס לצד קורנליוס קאסטוריאדיס, אריסטו לצד קלווד לוי שטראוס, אך גם פסקל ובודריאר ורבים אחרים.

חזרה לסמס' א' חזרה לסמס' ב'

ד"ר ניקול הוכנר

54306

אחרי ברונו

לאטור:

לחקור את

תרבות

השבט

המודרני

ברונו לאטור הינו אחד האינטלקטואלים הפעילים המצוטטים ביותר במדעי הרוח והחברה כיום, והשפעתו חוצה דיסציפלינות ותחומי מחקר. קורס זה מבקש לעמוד על הדיאלוג של הגותו כפי שהתפתחה בעשורים האחרונים עם מושגי יסוד בחקר תרבות: כח, זהות, מודרנה, חברה, אליטה, סמיוטיקה, גלובליזציה, סביבה ותיאוריה ביקורתית, ובמיוחד הרלוונטיות של הגותו לעבודות שמתחקות אחר תרבותם של אקדמאים ואנשי מדע, תרבות חומרית, מוזיאולוגיה, תרבות יומיום והממשקים שבין תרבות וטכנולוגיה.

חזרה לסמס' ב'

חזרה לסמס' א'

ד"ר דני שרירא

מצעדי גאווה, מעשי שנאה, FOMO, אונליין שיימינג - רגשות טעונים באפקטים גופניים מוצאים ביטוי בכל מקום. בעקבות המפנה האפקטיבי במדעי הרוח והחרבה, והעלייה של affect theory בתחומי דעת שונים, נדון בפוטנציאל של האפקט כאובייקט ופרספקטיבה ביקורתית להבנת התרבות.

54304

המפנה

האפקטיבי

בחקר

התרבות

חזרה לסמס' ב'

חזרה לסמס' א'

ד"ר קרולה הילפריך

קורסי בחירה

קורסי הבחירה יכולים עקרונית להיות כל קורס מוסמך של האוניברסיטה העברית המתאים לתכנית המחקרית של הסטודנטית - בשנתון תוכלו למצוא רשימה של קורסים מומלצים בפקולטה למדעי החברה ובפקולטה למדעי הרוח. יש לבחור קורסי בחירה מתאימים בהתיעצות עם סגל התכנית

חזרה לסמס' ב'

חזרה לסמס' א'